

UCHWAŁA NR 193/2024
ZARZĄDU GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII

z dnia 17 czerwca 2024 r.

w sprawie skierowania uwag w ramach procesu konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy– Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2578)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Skierować uwagi Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do poselskiego projektu ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (druk Sejmu RP X kadencji nr 385) w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wiceprzewodniczącemu Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii Panu Henrykowi Borczykowi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący
Zarządu Górnośląsko-
Zagłębiowskiej Metropolii

Henryk Borczyk

Uwagi
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw
(nr UC33 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga ¹⁾	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu	Stanowi sko do uwagi
1	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Art. 10 ustawy zmieniającej (UC 33) Propozycja zmiany w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2023 r. poz. 2496)	Proponuje się wydłużenie terminu realizacji porozumienia, o którym mowa w art. 11c ust. 4 odpowiednio do 5 lat i 6 lat oraz zmianę liczby odniesienia budynków jednorodzinnych na terenie gminy na liczbę budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy, w których istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych;	Art. 11c ust. 4 Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, jest zawierane na wniosek gminy lub innych podmiotów, o których mowa w ust. 1a, na okres nie dłuższy niż: 1) 5 lat - w przypadku realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w liczbie nie większej niż 2% łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy, w której istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych; 2) 6 lat - w przypadku realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w liczbie większej niż 2% łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy, w której istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych;	
2	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Art. 10 ustawy zmieniającej (UC 33) Propozycja zmiany w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków	Zniesienie minimalnej liczby przedsięwzięć niskoemisyjnych dla gmin poniżej 100 tysięcy mieszkańców, o której mowa w art. 11 c ust 1 pkt. 1 oraz obowiązku spełnienia wymagań określonych w art. 11c ust. 1 pkt. 2-3 zgodnie z art. 11 c ust. 1a dla wszystkich gmin z osobna w przypadku porozumienia dla więcej niż jednej gminy. Proponuje się spełnienie tych wymagań dla sumy przedsięwzięć niskoemisyjnych zgłoszonych objętych porozumieniem.	Art. 11c. [Współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych ze środków Funduszu] 1. Przedsięwzięcia niskoemisyjne są współfinansowane ze środków Funduszu na podstawie porozumienia zawieranego w imieniu i na rzecz ministra właściwego do spraw klimatu przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwany dalej "Narodowym Funduszem", z gminą, jeżeli na jej obszarze obowiązuje uchwała, o której mowa w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, oraz gmina zobowiąże się do:	

¹⁾ W przypadku aktu nowelizującego należy wskazać jednostkę redakcyjną projektu oraz jednostkę redakcyjną zmienianego aktu prawnego.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga ¹⁾	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu	Stanowi sko do uwagi
		(Dz. U. z 2023 r. poz. 2496)		<p>1) wykreślono;</p> <p>2) wymiany lub likwidacji urządzeń lub systemów grzewczych lub systemów podgrzewających wodę użytkową, o których mowa w art. 2 pkt 1b lit. a-ba, w nie mniej niż 80% budynków mieszkalnych jednorodzinnych, o których mowa w pkt 1;</p> <p>3) zmniejszenia zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania budynku mieszkalnego jednorodzinne i podgrzewania wody użytkowej, liczonego łącznie dla wszystkich przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w pkt 1, na poziomie nie mniejszym niż 30% energii finalnej w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2166 oraz z 2023 r. poz. 1681), z wyłączeniem przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w ust. 3a;</p> <p>4) zabezpieczenia w swoim budżecie środków finansowych pochodzących z dochodów własnych lub ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, których suma stanowi 30% kosztów realizacji porozumienia, a w przypadku miast, których liczba mieszkańców przekracza 100 000 - więcej niż 30% kosztów realizacji porozumienia,</p> <p>1a. Stroną porozumienia, o którym mowa w ust. 1, reprezentującą gminy i wykonującą ich prawa i obowiązki wynikające z realizacji i zapewnienia utrzymania efektów przedsięwzięć niskoemisyjnych, może być związek międzygminny w rozumieniu art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), powiat lub związek metropolitalny utworzony na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2578), przy czym warunki wskazane w ust. 1 pkt. 2-3 muszą być spełnione w przeliczeniu na liczbę przedsięwzięć realizowanych w ramach całego Porozumienia,</p>	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga ¹⁾	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu	Stanowi sko do uwagi
				natomiast warunek wskazany w ust. 1 pkt. 4 musi być spełniony indywidualnie przez każdą gminę, na obszarze której będą realizowane przedsięwzięcia niskoemisyjne.	
3	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	<p>dodanie art. 4a do ustawy zmieniającej (UC 33)</p> <p>Propozycja zmiany w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim</p>	<p>Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim (dalej uzm) związek metropolitalny wykonuje zadania publiczne w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kształtowania ładu przestrzennego; 2) rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego; 3) planowania, koordynacji, integracji oraz rozwoju publicznego transportu zbiorowego, w tym transportu drogowego, kolejowego oraz innego transportu szynowego, a także zrównoważonej mobilności miejskiej; 4) metropolitalnych przewozów pasażerskich; 5) współdziałania w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego; 6) promocji związku metropolitalnego i jego obszaru. <p>Jednocześnie zgodnie z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim (dalej uzm) – związek metropolitalny opracowuje strategię rozwoju związku.</p> <p>Do strategii rozwoju związku metropolitalnego stosuje się odpowiednio przepisy art. 10e ust. 2–4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 i 1561) (dalej usgm).</p> <p>Ponadto w myśl art. 12a ust. 6 uzm strategia rozwoju związku metropolitalnego jest przyjmowana przez zgromadzenie związku metropolitalnego, w drodze uchwały, jako strategia rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.</p> <p>Zgodnie z projektowanymi zmianami (art. 2 pkt 2 ustawy zmieniającej - projekt UC 33) nowe brzmienie art. 10e ust. 3 pkt 1 usgm wskazuje, że teraz strategia rozwoju będzie określać cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym. Ustawodawca wskazuje zatem nowe cele strategiczne dotychczas nieujmowane w Strategii.</p>	<p>W treści projektu ustawy dodaje się art. 4a w brzmieniu: „W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2578) wprowadza się następujące zmiany:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w art. 12 w ust. 1 kropkę w pkt 6 zastępuje się średnikiem oraz po pkt 6 dodaje się pkt 7 w brzmieniu: „7) prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu;” 2) art. 12a ust. 7 otrzymuje brzmienie: „7. Strategia rozwoju związku metropolitalnego podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa gmin wchodzących w skład związku albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju związku metropolitalnego stosuje się ust. 3–6.” 	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga ¹⁾	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko do uwagi
			<p>Projektowane zmiany ustawowe (art. 8 pkt 1 ustawy zmieniającej - projekt UC 33) dotyczą również wniosków z diagnozy jakie powinna zawierać Strategia rozwoju.</p> <p>Zgodnie z nowym brzmieniem art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju: „Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno - środowiskowej z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.” Tu również Ustawodawca wskazuje na nowy obszar diagnozy jakim jest sytuacja klimatyczno - środowiskowa.</p> <p>Jednocześnie zgodnie z art. 10e ust. 2 usgm gminy przygotowują strategię rozwoju, która jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę.</p> <p>Taką strategią rozwoju ponadlokalnego jak wskazano powyżej jest strategia rozwoju związku metropolitalnego. Jeżeli zatem związek metropolitalny ma opracowywać strategię rozwoju związku i określać w niej cele strategiczne w wymiarze klimatyczno - środowiskowym, a gminy członkowskie mają zachować spójność swojej strategii ze strategią związku również w wymiarze klimatyczno - środowiskowym (a tak wynika z projektowanych przepisów) zasadnym jest wskazanie wprost w art. 12 ust. 1 uzm zadania polegającego na prowadzeniu działań na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu.</p> <p>Jednocześnie należy uspójnić wymagania kiedy strategia rozwoju związku metropolitalnego wymagać będzie aktualizacji, podobnie jak ma to miejsce w przypadku pozostałych strategii.</p> <p>Powyższa propozycja pozwoli na zachowanie spójności już uchwalonych przepisów oraz projektowanych zmian ustawowych dotyczących konieczności podejmowania działań na rzecz klimatu. W innym przypadku mogą pojawiać się wątpliwości interpretacyjne.</p>		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga ¹⁾	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko do uwagi
4	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	<p>Dodanie w art. 4a do ustawy zmieniającej (UC 33) punktu 3</p> <p>Propozycja zmiany w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim</p>	<p>W chwili obecnej na obszarze województwa śląskiego proces zagospodarowania odpadów, których nie można przekazać do składowania (z uwagi na ich wartość opałową) oraz nie można ich poddać procesom recyklingu odbywa się jedynie w dwóch instalacjach współpalających odpady tj. Fortum Silesia S.A. w Zabrze oraz Cemex Polska sp. z o. o. Cementownia Rudniki. W instalacjach tych w 2021 roku (według projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2023 – 2028 (dalej wpgo)) zagospodarowano łącznie 76 000 Mg odpadów pochodzących z województwa. Potrzeby regionu są jednak wielokrotnie większe. Zgodnie z projektem wpgo potrzeby w zakresie zagospodarowania odpadów powstałych z przetworzenia odpadów komunalnych (RDF/balast/ i stabilizatu (odsiew na sicie 20mm)) wynoszą w 2024 roku 729 234 Mg. Pomimo wdrażania w kolejnych latach gospodarki o obiegu zamkniętym potrzeby te nadal będą wysokie i w 2034 roku będą wynosić 516 722 Mg rocznie. W samej tylko Metropolii zapotrzebowanie na moce przerobowe instalacji termicznego przekształcania odpadów przekracza 250 000 Mg rocznie. Jednocześnie pomimo wpisania do poprzednio obowiązującego Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego wielu inwestycji z zakresu termicznego przekształcania odpadów żadnej (poza blokiem wielopaliwowym w elektrociepłowni Fortum Silesia S.A.) nie udało się zrealizować. Podyktowane jest to faktem, że zgodnie z przepisami ucpg „właścicielem odpadów” są gminy i tylko one mogą udzielić gwarancji strumienia w długim horyzoncie czasu, niestety działając indywidualnie są zbyt małe aby zagwarantować odpowiednią wielkość strumienia, dlatego też potrzebny jest lider. Takim wydaje się być naturalnie GZM, gdyż Metropolia została powołana do rozwiązywania wyzwań ponadlokalnych wykraczających swym zakresem poza jedną gminę. Stąd Zgromadzenie GZM (składające się z wójtów, burmistrzów, prezydentów miast gmin członkowskich GZM) podjęło uchwały nr:</p>	<p>W treści projektu ustawy w art. 4a: „W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2578) dodaje się punkt 3: „3) w art. 12 w ust. 1 dodaje się pkt 8 w brzmieniu: „8) metropolitalnej gospodarki odpadami powstałymi z przetworzenia odpadów komunalnych.””</p>	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga ¹⁾	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko do uwagi
			<p>- XX/145/2019 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie w sprawie wyrażenia woli podjęcia działań w zakresie realizacji przedsięwzięć zmierzających do powstania instalacji termicznego przekształcania odpadów,</p> <p>- nr XXV/185/2020 z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie utworzenia spółki pod nazwą GZM – Czysta Energia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, której celem miała być organizacja i przygotowanie procesu inwestycyjnego zmierzającego do budowy i uruchomienia instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych.</p> <p>Niestety uchwała nr XXV/185/2020 została unieważniona rozstrzygnięciem wojewody śląskiego o sygn.. NPII.4131.1.610.2020 z dnia 1 lipca 2020 r. Jako przyczynę unieważnienia uchwały wskazano brak kompetencji ustawowych GZM w tym zakresie. Również wyrok WSA w Gliwicach w tej sprawie był niekorzystny dla GZM a więc również dla gmin ją tworzących (obecnie sprawa oczekuje na rozstrzygnięcie w NSA).</p> <p>Równoległe podjęto starania o zmianę przepisów tak aby GZM mogła bez przeszkód podjąć się działań na rzecz rozwoju obszaru związku metropolitalnego także w zakresie zagospodarowania odpadów z uwagi na brak odpowiedniej ilości instalacji.</p> <p>Wprowadzając w 2021 roku, na skutek apeli jednostek samorządu terytorialnego oraz samej Metropolii, regulację m. in. w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024r., poz. 399) (dalej ucpg) Ustawodawca zauważył rolę związku metropolitalnego w zakresie prowadzenia działań ponadlokalnych związanych z kwestiami środowiskowymi w kontekście właściwego zagospodarowania odpadów powstałych z przetwarzania odpadów komunalnych.</p> <p>Zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024r., poz. 399) (dalej ucpg) „4. Rada gminy lub zgromadzenie związku metropolitalnego może postanowić o zapewnieniu budowy, rozbudowy, modernizacji, utrzymaniu i eksploatacji własnej lub wspólnej z inną gminą lub gminami, lub wspólnej ze związkiem</p>		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga ¹⁾	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko do uwagi
			<p>metropolitalnym instalacji do przetwarzania odpadów powstałych z przetworzenia odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami i zasadą bliskości, jeżeli na lokalnym rynku brak jest takich instalacji lub istniejące instalacje mają niewystarczające moce przerobowe.”;</p> <p>Jednakże Sejm RP na posiedzeniu w dniu 11 sierpnia 2021 roku nie uwzględnił poprawki Senatu RP dotyczącego wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim (dalej uzm) w zakresie dodania zapisów wskazujących, że metropolitalna gospodarka odpadami powstałymi z przetworzenia odpadów komunalnych jest zadaniem związku tak aby zachować spójność przepisów ustawy o związku metropolitalnym w województwie śląskim z przepisami innych ustaw.</p> <p>Dodanie tego zapisu w uzm jest bardzo ważne i istotne gdyż pozwoli uspołnić przepisy ucpg z uzm oraz pozwoli w przyszłości uniknąć wszelkich wątpliwości natury prawnej związanych z kompetencjami GZM do podjęcia działań w zakresie zagospodarowania odpadów powstałych z przetworzenia odpadów komunalnych.</p> <p>Niestety należy przy tym odnotować fakt, że dalszy brak możliwości działania w tym zakresie przez GZM będzie utrudniać gminom wypełnienie wymagań dotyczących osiągnięcia określonych przepisami prawa związanych z ograniczeniem masy odpadów komunalnych poddawanych składowaniu.</p> <p>Brak wystarczającej ilości instalacji może także powodować próby nielegalnego pozbywania się odpadów przez nieuczciwych przedsiębiorców.</p> <p>W związku z powyższym proponowana zmiana przepisów prawa obszarze środowiskowym jest zasadna i potrzebna.</p>		